

Lublin, dn. 04.04.2025 r.

Sygn. IPP-TS- 04/04/2025

gen. dyw. SG Robert Bagan
Komendant Główny Straży Granicznej
gkg.kg@strazgraniczna.pl

Zawiadomienie

W imieniu Instytutu na rzecz Państwa Prawa uprawnionego do monitorowania zgodności z prawem przeprowadzanych przez Straż Graniczną operacji powrotowych poniżej przesyłam pilną interwencję dotyczącą potencjalnego naruszenia praw człowieka przy prawdopodobnej próbie deportacji obywatela Tadżykistanu A.K. (który złożył skargę do Europejskiego Trybunału Praw Człowieka - A.K. v. the Netherlands and Poland, application no. 5734/25).

Instytut na rzecz Państwa Prawa ma poważne podstawy, aby sądzić, że w dniu dzisiejszym doszło do nieudanej próby wykonania nieprawomocnej decyzji w sprawie zobowiązania cudzoziemca do obrotu (Decyzja Komendanta PSG w Lublinie z dnia 10 sierpnia 2023 r. nr 04-173/39/D-ZDP/2023, utrzymana w mocy przez Szefa UDSC decyzją z dnia 4 marca 2025 r. o sygnaturze DL.WIPO.412.389.2023/MO). W decyzji tej pouczone stronę o prawie wniesienia skargi do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Warszawie w terminie 30 dni od jej doręczenia. Termin ten wciąż nie minął, a z informacji posiadanych przez Instytut na rzecz Państwa Prawa skarga taka z wnioskiem o wstrzymanie wykonania decyzji została złożona.

W dniu dzisiejszym o 9:30 rano Instytut na rzecz Państwa Prawa został poinformowany o planowanej za 3 godz. 25 minut operacji powrotowej ob. Tadżykistanu z 4-osobową eskortą. Nie wiedząc, kogo dotyczy sprawa, IPP zgłosił swoje zastrzeżenia do zgodności z prawem takiej operacji, gdyż nie zachowano określonego 24-godzinnego terminu określonego w §2 *Rozporządzenia Ministra Spraw Wewnętrznych z dnia 18 kwietnia 2014 r. w sprawie obecności przedstawicieli organizacji pozarządowych w toku działań związanych z doprowadzaniem cudzoziemca do granicy albo do portu lotniczego albo morskiego państwa, do którego zostaje doprowadzony* (Dz. U. poz. 534 z 2014 r.). Z załączonej korespondencji wynika, że operacja została odwołana ze względu na „overbooking”. Wydaje się, że było to opatrnościowe zdarzenie pozwalające na uniknięcie kompromitacji przez Polskę.

Już po wymianie korespondencji w Wydziale Identyfikacji i Powrotów ZDSC dotarła do nas informacja, że osoba, która mogła być pasażerem owego lotu, jest ob. Tadżykistanu A.K., przekazany w ostatnich dniach do Polski w ramach procedur dublińskich, co do którego Polska zobowiązała się wobec Europejskiego Trybunału Praw Człowieka do przestrzegania obowiązującego w naszym państwie porządku prawnego (w załączeniu pismo DPT.731.18.2025/21 z 25 marca 2025 r. podpisane w imieniu Pełnomocnika MSZ do postępowań przed ETPCz Agnieszkę Kozińską-Makowską).

Proszę o dokładną lekturę pisma skierowanego do ETPCz i zwrócenie uwagi na obietnice złożone przez MSZ w imieniu polskiego państwa. Z informacji przekazanych przez pełnomocnika cudzoziemca wynika, że przed przekazaniem do Polski kilka dni temu deklarował on swoją wolę wystąpienia w Polsce o udzielenie ochrony międzynarodowej i zapisał sobie dokładną treść swych żądań związanych z wszczęciem drugiego postępowania w związku z nowymi okolicznościami (m.in. z wykreśleniem jego nazwiska z grona osób ściganych czerwoną notą Interpolu, z prawomocnymi wyrokami sądów polskich o braku zgody na jego wydanie, itd.). Jest zupełnie niezrozumiałe, że owe stanowcze deklaracje cudzoziemca nie zaowocowały przyjęciem wniosku o ochronę międzynarodową, do którego rozpoznania Polska zobowiązała się wobec Królestwa Niderlandów (przyjęcie odpowiedzialności za złożony w tamtym państwie wniosek uchodźczy) i Europejskiego Trybunału Praw Człowieka.

Warto też dodać, że zgodnie z cytowanym w piśmie do Trybunału prawomocnym wyrokiem Sądu Okręgowego w Lublinie z dnia 22.11.2022 r. (sygn. akt V Ko 782/23) w sprawie prawnej niedopuszczalności wydania A.K. władzom Tadżykistan sąd uznał, że mamy w jego przypadku do czynienia z „prześladowaniami religijnymi” ze strony autorytarnego państwa. Nie można pominąć, że skarga kasacyjna Prokuratora Generalnego Zbigniewa Ziobry do Sądy Najwyższego w tej sprawie została odrzucona w dniu 20 listopada 2024 r. Co więcej, (obecny) Prokurator Generalny RP wydał w dniu 13 lutego 2025 r. postanowienie DWMPC-IV.8041.59.2023 o odmowie wydania A.K. władzom Tadżykistanu, jako że byłoby ono sprzeczne z prawem (art. 16 § 14 Konwencji ONZ w sprawie Międzynarodowej Przystępności Zorganizowanej z dnia 15 listopada 2000 roku), jako że Polska ma istotne powody aby przypuszczać, że wniosek został złożony w celu ścigania lub ukarania osoby z uwagi na jej płeć, rasę, religię, narodowość, pochodzenie etniczne lub poglądy polityczne lub, że zastosowanie się do wniosku spowodowałoby pogorszenie sytuacji tej osoby ze względu na którąkolwiek z tych okoliczności.

W tym miejscu chciałbym zauważyć, że polskie MSZ obiecało, że - w świetle licznych gwarancji proceduralnych przysługujących cudzoziemcowi - nie zostanie on wydany przed zakończeniem sądowej kontroli wydanych w jego sprawie decyzji administracyjnych. Jeśli dzisiejsza operacja powrotowa dotyczyła właśnie A.K., byłaby to deklaracja bez pokrycia.

Instytut na rzecz Państwa Prawa ma poważne powody, by wątpić w dobrą pamięć polskiego państwa, mimo że od wysłania pisma MSZ do Trybunału minęło raptem 11 dni. Zakładamy jednak, że Organy Straży Granicznej mogły nie być świadome istnienia postanowienia Prokuratora Generalnego w sprawie niedopuszczalności deportacji A.K. do Tadżykistanu, anulowania czerwonej noty Interpolu wobec A.K. oraz obietnic złożonych przez Pełnomocnika MSZ w sprawie postępowań przed Europejskim Trybunałem Praw Człowieka.

Dlatego – mimo tego, że Instytut na rzecz Państwa Prawa nie jest pewny co do tożsamości osoby, która miała dziś zostać deportowana do Tadżykistanu – postanowiliśmy skierować do Komendanta Głównego Straży Granicznej to zawiadomienie, aby wykluczyć możliwość zaistnienia nieodwracalnych skutków zagrażających życiu i zdrowiu cudzoziemca, którego wniosek o udzielenie ochrony międzynarodowej złożony w Królestwie Niderlandów zobowiązaliśmy się rozpoznać.

Jeśli dzisiejsza próba deportacji rzeczywiście dotyczyła ob. Tadżykistanu A.K., to należy potwierdzić, że obawy Instytutu na rzecz Państwa Prawa wyrażone w oświadczeniu IPP przekazanym z dnia 14 września 2023 r. (RLI Dublin Statement w załączeniu) o potencjalnym naruszeniu jego praw w przypadku transferu dublińskiego do Polski, które cudzoziemiec przekazał organom Królestwa Niderlandów nie były bezpodstawne.

Dr Tomasz Sieniow

*Prezes Zarządu Fundacji IPP, Członek Forum
Konsultacyjnego Agencji FRONTEX ds. Praw
Podstawowych*

Do wiadomości:

Marko Bošnjak, Prezes Europejskiego Trybunału Praw Człowieka

Johannes de Mol, Ambasador Królestwa Niderlandów w Polsce

Marcin Wiącek, Rzecznik Praw Obywatelskich

Jonas Grimheden, FRONTEX Fundamental Rights Officer

Michael O'Flaherty, Komisarz Rady Europy ds. Praw Człowieka

Kevin J. Allen, Przedstawiciel UNHCR w Polsce

ppłk SG Dawid Krztoń, Komendant Placówki Straży Granicznej w Lublinie

Tomasz Cytrynowicz, Szef Urzędu do Spraw Cudzoziemców

Agnieszka Kozińska-Makowska, Pełnomocnik MSZ ds. postępowań przed ETPCz

Wojciech Deptuła, Dyrektor Departamentu Współpracy Międzynarodowej i Praw Człowieka w Ministerstwie Sprawiedliwości

Sylwia Paduchowska, pełnomocnik A.K. przed Wojewódzkim Sądem Administracyjnym w Warszawie